

Juho Koivuluoma

”ILOA LIIKUNNASTA HYVÄSSÄ SEURASSA” – SELVITYS PTU-
KLUBI - HANKKEESEEN OSALLISTUNEIDEN
VARHAISNUORTEN KOKEMUKSISTA

Sosiaalialan koulutusohjelma

2019

”ILOA LIIKUNNASTA HYVÄSSÄ SEURASSA” – SELVITYS PTU- KLUBI - HANKKEESEEN OSALLISTUNEIDEN VARHAISNUORTEN KOKEMUKSISTA

Koivuluoma, Juho
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Helmikuu 2019
Sivumäärä: 35
Liitteitä: 2

Asiasanat: varhaisnuoret, nuoret, seuratoiminta, syrjäytyminen, syrjäytymisen ehkäisy

---

Tutkimuksellisen opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n (PTU) toteuttamaan PTU- klubi -hankkeeseen osallistuneiden varhaisnuorten kokemuksia PTU- klubin toiminnasta. Hanke oli toteutettu yhteistyössä SAMK:n palvelukeskus Soteekin kanssa vuosina 2015 ja 2016. Hankkeen tarkoituksena oli tarjota paikallisille varhaisnuorille mahdollisuus kokeilla erinäisiä harrastemahdollisuuksia lähialueilla, ja täten kokea riemua liikunnasta yhdessä, sekä mahdollistaa oman harrastuksen löytäminen. PTU- klubin toiminta ei rajoittunut vain PTU:n omien harrastemahdollisuuksien esittelemiseen, vaan toimintaan pyrittiin rekrytoimaan myös muita lähialueiden lajitoimijoita esittelemään omaa toimintaansa. PTU- klubiin osallistui aikanaan 15 varhaisnuorta. Toiminta oli saanut vuosina 2015 ja 2016 Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämää seuratoiminnan kehittämistukea.

Opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa käsiteltiin nuorten syrjäytymistä, nuorten syrjäytymisen riskitekijöitä, huono-osaisuuden periytymistä, sekä seuratoiminnan merkitystä lasten ja nuorten keskuudessa ja heidän voimavarojensa kartoittajana. Teoreettinen viitekehys pohjautui vahvasti aiheesta kirjoitettuun ammatilliseen kirjallisuuteen.

Tutkimuksellinen osuus toteutettiin loppukevällä 2018 standardoidulla kyselytutkimuksella. Tutkimuksen otantana toimi PTU- klubiin osallistuneet 15 varhaisnuorta. Kyselytutkimus toteutettiin SAMK:n e-lomake -palvelun avulla. Varhaisnuoria lähestyttiin huoltajien kautta sähköpostitse. Kyselytutkimukseen vastasi kuusi PTU- klubin toimintaan osallistunutta varhaisnuorta. Kyselytutkimus toteutettiin kahden vuoden viiveellä PTU- klubin toiminnasta, mikä mahdollisti myös osallistuneiden harrastustottumusten mahdollisten muutosten havainnoinnin PTU- klubin toiminnan onnistumista arvioitaessa.

Kaikki kyselytutkimukseen vastanneet pitivät PTU- klubin toimintaa onnistuneena, ja myös osallistuneiden harrastustottumuksissa havaittiin positiivisia muutoksia.

” JOY FROM EXERCISING IN A GOOD COMPANY” – CLARIFICATION ABOUT THE EXPERIENCES OF THE SUBTEENS THAT WERE PARTICIPANTS IN THE PTU- KLUBI - PROJECT

Koivuluoma, Juho

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Services

February 2019

Number of pages: 35

Appendices: 2

Keywords: subteens, youth, club activities, social exclusion, prevention of social exclusion

---

The purpose of this research-based thesis was to investigate the experiences of the subteens, who participated PTU – klubi -project. Pihlavan Työväen Urheilijat Ry (PTU) conducted the project in cooperation with Soteekki, a service centre of social and health care at SAMK, in 2015 and 2016. The aim of the PTU- klubi -project was to offer new possibilities to try out (or experience) new hobbies, which were locally available. Furthermore, this project offered a possibility for the subteens to enjoy exercising in a group and make it possible for them to find a new hobby. The activities of the PTU- klubi -project wasn't limited only to the presentation of PTU's own activities because there was also an effort to recruit other local clubs as much as possible to display their own activities. There were 15 subteens in it's in entirety in the PTU- klubi -project. The PTU- klubi -project had received government subsidy from the Ministry of Education and Culture in 2015 and 2016.

The theoretical part of this thesis consisted from the subjects of social exclusion regarding youth, risk factors of social exclusion regarding youth and the inheritance of disadvantages. Also, the meaning of club activities as charting out the resources of children and youngsters was a big part of the theoretical framework. The theoretical framework of the thesis was heavily based on the professional literature about the subject.

The research part of the thesis was carried out in the late spring of 2018 by a standardized survey. The sampling of the survey consisted the subteens that were participants in the project. The survey was executed with SAMK's e-form -service. The subteens were approached with an e-mail that was sent to their parents. In its entirety 6 subteens answered the survey. The survey was carried out after 2 years had passed since the PTU- klubi -project had ended which made it possible to percept the possible changes in the habits of the participants considering their hobbies as evaluating the success of the project.

All these subteens, who gave their answers to the survey, considered that the PTU-klubi -activities were successful and that the club had a positive impact on their hobbies, especially sport hobbies.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	NUORTEN SYRJÄYTYMINEN, NUORTEN SYRJÄYTYMISEN RISKITEKIJÄT JA HUONO-OSAISUUDEN PERIYTYMINEN.....	8
2.1	Varhaisnuoresta nuoreksi.....	8
2.2	Nuorten syrjäytyminen Suomessa.....	8
2.3	Nuorten syrjäytymisen riskitekijät.....	9
2.4	Lasten ja nuorten huono-osaisuuden periytyminen	10
3	URHEILUSEURATOIMINTA LASTEN JA NUORTEN KESKUUDESSA.....	11
3.1	Lapset ja nuoret urheiluseuratoiminnan parissa.....	11
3.2	Urheiluseuratoiminta lasten ja nuorten voimavarojen kartoittajana	12
3.3	Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät valtionavustukset	13
3.3.1	Valtionavustukset	13
3.3.2	Seuratoiminnan kehittämistuki.....	14
4	PTU- KLUBI - HANKKEEN PERUSTIEDOT	14
4.1	Pihlavan Työvään Urheilijat Ry (PTU)	14
4.2	Palvelukeskus Soteekki.....	15
4.3	“Iloa liikunnasta hyvässä seurassa” – PTU- klubi	15
4.3.1	PTU-klubi - hankkeen historia	15
4.3.2	PTU- klubin tavoitteet	16
4.3.3	Varhaisnuorten huoltajien osallistaminen toimintaan	17
4.3.4	PTU- klubin toteutuneet toimintakerrat.....	18
4.4	Toteutumaton 13-16-vuotiaiden PTU- klubi	19
5	TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSKOHDE	20
5.1	Tutkimuksen tavoitteet.....	20
5.2	Tutkimuksen kohde.....	21
5.3	Aineiston hankinta	22
5.3.1	Aiheen valinta ja tutkimusprosessin eteneminen	22
5.3.2	Käytetyt menetelmät.....	23
6	TUTKIMUSTULOKSET.....	25
6.1	Kyselyyn vastanneiden taustatiedot.....	25
6.2	Vastanneiden kokemukset PTU- klubista.....	26
6.3	Vastanneiden harrastetoiminta PTU- klubin jälkeen	28
7	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	29
8	KEHITTÄMISIDEAT.....	32
	LÄHTEET.....	34
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

”Tätä suurta lasten ja nuorten vapaa-ajasta huolehtivaa vapaaehtoisjoukkoa arvostan”, totesi tasavallan presidentti Sauli Niinistö ensimmäisen presidenttikautensa alkajaisiksi pitämässään puheessa viitaten monenlaisessa urheiluseura- ja muussa harraste-toiminnassa toteutettavaan vapaaehtoistyöhön (Suomen tasavallan presidentin www-sivut 2012). Järjestö- ja seuratoiminnan merkitystä korostetaan useasti nykyisen syrjäytymisen riskien ehkäisemiseksi tehtävän työn osana. Uudet ja innovatiiviset tavat lasten ja nuorten aktivoimiseksi liikunnan ja seuratoiminnan pariin ovat haluttuja, ja samaa viestiä on pyritty viestittämään myös valtionavustusten kohdalla.

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry (PTU) toteutti syksyllä 2015 ja keväällä 2016 Satakunnan ammattikorkeakoulun palvelukeskus Soteekin kanssa yhteistyönä PTU-klubi nimellä kulkeneen hankkeen. PTU oli saanut opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää seuratoiminnan kehittämistukea vuosina 2015 ja 2016, josta suuri osa käytettiin PTU-klubin toteuttamiseen. Hankkeen tarkoituksena oli yhdessäolon ja liikunnan ilon lisäksi mahdollistaa paikallisille 10-12-vuotiaille varhaisnuorille lähellä olevien harrastemahdollisuuksien kokeileminen yhdessä, ja sitä kautta kenties herättää osallistujissa kipinä uuteen harrastukseen. Toiminnalla pyrittiin aktivoimaan varhaisnuoria seuratoiminnan ja liikunnan pariin, ja tätä kautta etsittiin osallistujille voimavaroja syrjäytymisen riskitekijöiden vähentämiseksi. Kokeiltavina lajeina ei ollut ainoastaan PTU:n omia harrastemahdollisuuksia, vaan PTU-klubiin pyrittiin hankkimaan myös muiden lähialueiden seurojen edustajia esittelemään omia lajejaan.

PTU-klubin toimintaan osallistui 15 varhaisnuorta, joiden ääni on opinnäytetyöni keskiössä. Tutkimuksellisen opinnäytetyöni tarkoitus on selvittää osallistuneiden varhaisnuorten kokemuksia PTU-klubin toiminnasta. Opinnäytetyön tutkimuksellinen osuus toteutettiin standardoidulla kyselytutkimuksella 2 vuotta PTU-klubin toiminnan

jälkeen, ja pyrinkin selvittämään, onko osallistuneiden liikunta- ja harrastustottumuksiin tullut muutosta PTU- klubin toiminnan jälkeen.

2 NUORTEN SYRJÄYTYMINEN, NUORTEN SYRJÄYTYMISEN RISKITEKIJÄT JA HUONO-OSAISUUDEN PERIYTYMINEN

2.1 Varhaisnuoresta nuoreksi

Nuorisolain kolmas pykälä määrittelee kaikki alle 29-vuotiaat nuoriksi (Nuorisolaki 1285/2016, 3 §). Kuitenkin varmasti jokaiselle on selvää, että 29 ikävuoteen mennessä jokainen meistä käy läpi elämässään erinäisiä yksilöllisiä ja myös kaikille tyypillisiäkin nuoruuden vaiheita, joita on enemmän ja vähemmän vaikea määritellä selkeästi erilleen. Kuitenkin tässä opinnäytetyössä varhaisnuorella viitataan n. 10-12-vuotiaaseen lapseen, sillä PTU:n ja palvelukeskus Soteekin yhdessä toteuttama hanke oli suunnattu nimenomaan kyseistä ikäryhmää varten. Samaiset tahot suunnittelivat samankaltaista toimintaa myös hieman vanhemmille, 13-16-vuotiaille nuorille. Siksi käsitteellä nuori viittaankin opinnäytetyössäni vähintään 13 ikävuotta täyttäneeseen lapseen.

Jokaisen meidän kasvumatkallamme varhaisnuoresta nuoreksi, ja sitä kautta aikuiseksi, on monia mutkia. Me kaikki tarvitsemme tukiverkosta ympärillemme elämän eri tilanteiden kanssa taistelllessamme. Perhekokojen pienentymisen, sekä vallitsevan yksilökeskeisen trendin sisältävän nykyajan myötä ihmisten turvaverkostot tuntuvat jatkuvasti entistä pienemmiltä ja pienemmiltä. Pienentyneiden turvaverkoston laajentamiseksi on tärkeää saada aktivoitua erinäisiä kolmannen sektorin toimijoita, kuten järjestöjä ja seuroja, toimimaan aktiivisemmin uusien jäsenten rekrytoimisessa oman toimintansa piiriin. Vaikka puhun opinnäytetyöni yhteydessä suurelta osin urheiluseuroista, niin on tärkeää muistaa, että urheiluseuroilla on myös valtava sosiaalinen merkitys, ilmiselvän liikunnallisen hyödyn lisäksi.

2.2 Nuorten syrjäytyminen Suomessa

Syrjäytyminen viittaa kaikessa yksinkertaisuudessaan yleensä yhteiskunnallisten järjestelmien ulkopuolelle jäämiseen. Syrjäytyneiden tarkasta lukumäärästä ei ole tarkkaa tietoa, vaikkakin syrjäytyneiden määrästä on keskusteltu jo pitkään. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan arviot syrjäytyneiden ja syrjäytymisriskin omaavien

nuorten määrästä liikkuvat 14 000:n ja 100 000:n välillä. Se, miksi syrjäytyneiden lukumäärä on vaikea määrittää, johtuu yleisesti ottaen siitä, ettei syrjäytymisellä ole sinänsä yleistä, kaikkien hyväksymää, vakiintunutta määritelmää. Yleisimmin esitetyillä tilastoilla kuvataan esim. huono-osaisuutta tai syrjäytymisen riskitekijöitä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018.) Erään arvion mukaan syrjäytyneiksi luokiteltuja nuoria oli vuonna 2010 n. 51300, joista 32500 oli kadonnut rekisterien ja palveluiden ulkopuolelle (Jalovaara 2012, 13). Tuoreena arviona syrjäytyneiden nuorten määrästä mainittakoon Me-säätiön arvio, minkä mukaan Suomessa oli vuonna 2018 65 941 syrjäytynyttä nuorta (Me-säätiö 2018).

Syrjäytyminen ja yksinäisyyden kokemukset voivat johtaa tarvittavan turvaverkon puuttuessa erittäin suuriin ongelmiin ja pahimmillaan jopa tragedioihin. Jokaiselle lapselle ja nuorelle olisi tärkeää löytää itselleen selkeä oma paikka omassa lähiyhteisössään. Myös sosiaaliset taidot ovat entistä enemmän tärkeitä asioita nyky-yhteiskunnassa, ja niiden puuttuessa turvaverkostojen merkitys kasvaa entistä enemmän. (Jalovaara 2012, 12.)

2.3 Nuorten syrjäytymisen riskitekijät

On oleellista huomata, että 10-12-vuotiaat varhaisnuoret tuskin pystyvät olemaan henkilökohtaisella tasolla kovinkaan syrjäytyneitä yhteiskunnallisesta osallisuudesta esim. oppivelvollisuutensa vuoksi, joten keskeisempää opinnäytetyössäni on mahdolliset syrjäytymisen riskit ja niiden ehkäiseminen. Puhun opinnäytetyössäni myös paljon huono-osaisuuden periytymisestä ja ylisukupolvisuudesta, sillä 10-12-vuotiaista varhaisnuorista puhuttaessa on ajankohtaisempaa puhua periytyvistä syrjäytymisen riskeistä ja niiden ehkäisemisestä, kuin siitä, miten syrjäytynyt saadaan takaisin kokonaisvaltaiseksi yhteiskunnalliseksi vaikuttajaksi.

Matala tai kokonaan puuttuva koulutus, työttömyys ja toimeentulon ongelmakohdat ovat erittäin suuressa osassa syrjäytymisen riskitekijöitä mietittäessä (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018). On kuitenkin ymmärrettävä, että riskit syrjäytymiseen syntyvät monesti jo paljon aikaisemmin kuin nuo em. syrjäytymisen riskitekijät tulevat edes ajankohtaiseksi.

Keskeisesti nimenomaan varhaisnuorten ja nuorten syrjäytymisriskiä kasvattavia tekijöitä ovat mm. terveydelliset ongelmat, sosiaalisten suhteiden vähäinen määrä, sekä syrjäytyminen yhteiskunnallisesta osallisuudesta (lähinnä tosin ylisukupolvisesti). Yhteiskunnan osallisuuteen kiinnittymisen on todettu alkavan jo aikaisessa vaiheessa ihmisen elämää. Erittäin suuri riski syrjäytymiseen on niillä, joilla ei ole omasta takaa resursseja tai mahdollisuuksia ympäristön tukeen. Syrjäytymistä on mahdollista ajatella yksilöllisesti etenevänä prosessina, jossa keskeistä on sosiaalisten ongelmien lisäksi niiden ketjuuntuminen ja kasaantuminen. On vielä huomattava, että suurin riski on tietenkin niillä yksilöillä, joilla ei alkujaankaan ole ollut mahdollisuutta em. resursseihin tai turvaverkostoihin. Syrjäytymistä on käsiteltävä myös vielä sekä subjektiivisesti koettuna että objektiivisesti todistettuna ulkopuolisuutena yhteiskunnasta. Huomioitavana ei ole pelkästään yksilölliset elinolojen ja elämäntilanteen seikat, vaan laajemmat yhteiskunnalliset olosuhteet. (Myllyniemi & Gissler 2012, 89.)

2.4 Lasten ja nuorten huono-osaisuuden periytyminen

Vaikka saamme lapsuudenkodistamme mukaamme valtavan määrän erinäisiä ”eväitä elämäämme”, on tutkittu, että myös sosiaalinen huono-osaisuus on periytyvää. Ihmiset, jotka syntyvät ns. alimpiin yhteiskuntaluokkiin, eivät jostain syystä pysty tilastollisesti parantamaan sosiaalista asemaansa, vaan sen sijaan saavat useasti ”periä” vanhempiensa aseman (Kuokkanen, Melin, Naumanen, Painilainen 2011, 27). Tämän lisäksi on helposti havaittavissa, miten sama asenteiden ja toimintatapojen periytyminen koskettaa myös erinäistä seura- ja järjestötoimintaa. ”Sukupolvelta toiselle siirtyy myös elämänhallinnan sosiaalisia, kulttuurisia ja aineellisia voimavaroja” (Myllyniemi & Gissler 2012, 89).

Ihmiset, jotka tulevat perheistä, joissa on aina harrastettu, tai oltu osana erinäistä kolmannen sektorin toimintaa, myös yleisesti ottaen saattavat omat lapsensa samankaltaisen toiminnan pariin, ja kasvattavat keskimäärin aktiivisempia seura- ja järjestötoimijoita. Passiivisempi toimintatapa liikkumiseen, seuratoimintaan ja sosiaalisiin tilanteisiin on muun opitun toiminnan tavoin mahdollista periä lapsuudenkodista. Kynnys seura- ja järjestötoiminnan pariin lähtemisessä on huomattavasti korkeampi, mikäli

omassa perheessä ei ole ollut tapana harrastaa kyseistä toimintaa. Kodin ns. ”kulttuuripääoma” yleisesti ottaen ennustaa nuoren osallistumista seuratoimintaan. (Koski 2007, 302.)

On yleisesti humaania, sekä kansallisesti tärkeää miettiä toimia, tuon em. kynnyksen madaltamiseksi, ja erilaisten syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten aktivoimiseksi seura- ja järjestötoimintaan, sillä seura- ja järjestötoimintaan osallistumisella on monenlaisia syrjäytymisen riskejä vähentäviä tuloksia. Seuratoimintaan osallistuvat lapset ja nuoret menestyvät esimerkiksi koulussa jonkin verran muita paremmin. Lisäksi seuratoimintaan osallistuvat ovat heiltä itseltään kysyttäessä muita useammin oma-aloitteisia, tavoitteellisia, kokevat haluavansa kehittää itseään ja tuntevat kokonaisvaltaisemmin itsensä terveeksi kuin muut. (Koski 2007, 302.)

3 URHEILUSEURATOIMINTA LASTEN JA NUORTEN KESKUUDESSA

3.1 Lapset ja nuoret urheiluseuratoiminnan parissa

Organisoidun liikunnan järjestämisessä urheiluseurojen roolia ei voi vähätellä, sillä niistä muodostuu suurin vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan pohjautuva nuorisokasvatuksellisen toiminnan muoto (Koski 2007, 299). Seurat tavoittavat ennen nuorten täysi-ikäisyyttä nuorisosta vähintään jollakin tapaa yli neljä viidestä suomalaisesta nuoresta (Mononen, Blomqvist, Koski & Kokko 2016, 28). Kuitenkin urheiluseuratoimintaan mukaan tulevat ovat keskimäärin 6-9-vuotiaita, ja lajivalinta tapahtuu aikaisin, viimeisillään tilastollisesti yläkouluikäisenä (Blomqvist, Mononen, Konttinen, Koski & Kokko 2015, 74). Em. tilaston valossa onkin helppo todeta todeksi se, että lajivalintaa helpottavat toimet ovat isossa roolissa nuoria liikuntaan ja urheiluun aktivoivassa toiminnassa. Urheiluseuroissa harrastaminen myös tilastollisesti vähenee koululuokittain suuresti, sillä vuonna 2014 tehdyn LIITU-tutkimuksen mukaan viidesluokkalaisista harrastaa liikuntaa seurassa 68%, seitsemäsluokkalaisista 52% ja yhdeksäsluokkalaisista 41%. Samaisen tutkimuksen mukaan noista viidesluokkalaisista n. joka viides oli lopettanut urheiluseuraharrastamisen, sekä seitsemäsluokkalaisista

hivenen yli neljännes. Huomion arvoista kuitenkin on se, että lopettaneista viides- ja seitsemäsluokkalaisista 64% koki halua aloittaa urheiluseuraharrastamisen uudelleen. (Blomqvist ym. 2015, 75.)

3.2 Urheiluseuratoiminta lasten ja nuorten voimavarojen kartoittajana

Jokainen meistä kaipaa tietynlaista arvostusta, kunnioitusta tai jonkinlaista onnistumisen tunnetta. Lapselle tai nuorelle on äärimmäiseen tärkeää, että hän kokee onnistuvansa, ja löytävänsä ns. ”oman juttunsa”. Jo pelkästään tämän takia on tärkeää pyrkiä lisäämään panostusta siihen, että erinäiset omien voimavarojen kartoittamiseen tähtäävät toimet tulevat lasten ja nuorten ulottuville. Syrjäytymistä ehkäisevässä työssä korostetaan useasti aikaista puuttumista, mutta seuroissa ja yhteisöissä yleisesti on paljon mahdollisuuksia tehdä ns. ”myönteistä puuttumista”, jossa pyritään löytämään lapsille ja nuorille heidän vahvuuksiaan ja voimavarojaan. Voimavarojen löytämisen lisäksi on tärkeää myös muistaa korostaa niitä niiden löytyessä, ja motivoida lapsia ja nuoria jatkamaan itselleen mieluista tekemistä tai mahdollisesti jopa harrastamista. Tämänkaltainen myönteinen tunnistaminen, jossa etsitään lapselle ja nuorelle arvokkaita asioita ja toimintoja, ei kuitenkaan merkitse sitä, että mahdolliset ongelmat ja vaikeudet sivuutetaan. Sen sijaan sen on tarkoitus olla toimintaa, jossa lasta tai nuorta tuetaan arkensa ympäristössä heikkouksineen ja vahvuuksineen. (Häkli, Kallio, Korkiamäki 2015, 21-22.)

Kolmannen sektorin toimijoilla ei välttämättä ole samaa ammatillista tietoa ja taitoa käsitellä lasten ja nuorten sosiaalisia ongelmia, mutta toimijoiden vahvuus onkin erilainen perspektiivi ja yhteisöllisyys. Esim. juuri seurojen toimijoilla voi olla mahdollisuus katsoa lasta tai nuorta aivan eri näkökulmasta oman ryhmänsä jäsenenä, ja täten löytää hänelle arvokkaita voimavaroja tulevaisuuteen. Kolmannen sektorin toimijoilla on mahdollisuus kohdata vaikkapa koulunkäynnin vaikeuksien kanssa painiva nuori lahjakkaana lajiharrastajana, tärkeänä osana ryhmädynamiikkaa tms., ja täten kohdata nuori positiivisten ominaisuuksien kautta. (Häkli ym. 2015, 13.) ”Kouluissa terveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa niukan henkilöstön voimavarat puolestaan tyhjenevät ”tulipalojen sammuttamiseen”, eikä aikaa ja energiaa aina jää hyvinvoinnin tukemiseen” (Häkli ym. 2015, 13).

Yhteisöissä ja seuroissa on tarjottavana voimavaroja lapsille ja nuorille myös siitä näkökulmasta katsottuna, että muiden ihmisten ja ryhmän tuki auttaa elämän mahdollisten vaikeuksien keskellä, ja ympärillä olevan yhteisön arvostus vahvistaa itseluottamusta. On todella tärkeää, että lapset ja nuoret osallistuvat harrastustoimintaan juuri toisten lasten ja nuorten kanssa ja ystäväystyivät toistensa kanssa. Sosiaalista pääomaa ei ole koskaan liian aikaista alkaa kartuttamaan, ja sen merkitys tulee olemaan jatkossa vain entistä isommassa roolissa globaalissa nykymaailmassa. Hyvät sosiaaliset suhteet parantavat kaiken muun lisäksi sekä psyykkistä että fyysistä terveyttä. (Jalovaara 2012, 31.)

Nuorilta itseltään suurimpia syitä syrjäytymiseen kysyttäessä nuoret mainitsevat tärkeimpänä ystävien puuttumisen. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2018.) On tärkeää huomata, että vaikka syrjäytyminen ja sen riskitekijät ovat monimutkaisia ja monisyisiä ongelmia, niin välttämättä niiden ehkäisemiseksi tehtävän työn ei tarvitse aina olla sen ihmeellisempää tiedettä. Kolmannen sektorin toimijat ovat monesti erittäin kykeneviä tekemään paikallisella tasolla todella tärkeää ja arvostettavaa työtä syrjäytymisriskin pienentämiseksi. Laadukkaalla uusien osallistujien rekrytoimisella seurojen ja järjestöjen pariin voidaan mahdollistaa lukematon määrä esimerkiksi uusia ystävyys-suhteita, turvaverkostoja, yhteiskunnallista osallisuutta ja muita syrjäytymisriskiä pienentäviä seikkoja.

3.3 Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät valtionavustukset

3.3.1 Valtionavustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö kohdistaa avustuksiaan mm. koulutukseen, tieteeseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön liittyviin hankkeisiin (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2018). Liikuntalaissa on määritelty, että valtion talousarvio pitää sisällään vuosittain määrärahan liikuntaa edistävien järjestöjen toiminnan avustamiseksi. Määrärahalta pyritään tuomaan toteen liikuntalain tavoitteita, joita on mm.:

- väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- fyysisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen

- lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen edistäminen
- liikunnan kansalaistoiminnan edistäminen (mukaan lukien seuratoiminta)

(Liikuntalaki 390/2015 2§ ja 14 §).

3.3.2 Seuratoiminnan kehittämistuki

Seuratoiminnan kehittämistuki on opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) jakama avustus, jota on mahdollisuus hakea aina vuodeksi kerrallaan. Seuratoiminnan kehittämistuki on harkinnanvaraisesti myönnettävä erityisavustus, jonka saaminen edellyttää yhden tai useamman opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemän alatavoitteen toteutumista. Avustuksen hakuvaiheessa urheiluseurat tekevät toimintasuunnitelman, jonka pohjalta avustukset myönnetään. Toimintasuunnitelman toteutumisesta raportoidaan kerran vuodessa raportilla, jossa kerrotaan toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteuma. Opetus- ja kulttuuriministeriö on määritellyt hankerahoituksen tavoitteiksi mm.:

- lasten ja nuorten harrastajamäärien lisääminen
- monipuolisen liikunnan harrastamisen mahdollistaminen
- harrastusten kustannusten ja osallistumismaksujen hillitseminen
- syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten harrastamisen mahdollistaminen
- erityistä tukea tarvitsevien lasten seuratoimintaan osallistumisen edistäminen
- innovatiivisten ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen
- lasten ja nuorten äänen kuulumisen lisääminen seuratoiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen

(Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2018.)

4 PTU- KLUBI - HANKKEEN PERUSTIEDOT

4.1 Pihlavan Työväen Urheilijat Ry (PTU)

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry (PTU) on vuonna 1931 perustettu perinteikäs yleisseura Meri-Porista. Seuran pitkään historiaan liittyy voimakkaasti mm. paini,

voimistelu ja oma soittokunta, mutta nykyään seuran toiminta koostuu pääasiassa uinti-, salibandy-, jalkapallo-, veteraani- ja naisjaostojen toiminnasta. (Pihlavan Työväen Urheilijoiden www-sivut.) Seuran kaikkea toimintaa pyöritetään vapaaehtoistyön voimin. PTU:n toiminta-ajatuksena on tuottaa Meri-Porin alueiden lapsille ja nuorille mahdollisuus harrastaa liikuntaa kohtuuhinnalla lähellä kotia. Tärkeitä arvoja PTU:n toiminnalle on mm. ryhmissä liikkuminen, yhdessä oleminen ja liikunnan ilo. Vaikka PTU-klubin kaltaisella toiminnalla pyritäänkin siihen, että PTU:n (ja muiden seurojen) toimintaan saadaan kokonaan uusia harrastajia, niin PTU:n toimintaan liittyy myös suuresti ajatus esimerkin voimasta, jossa uudet harrastajat saadaan liikunnan ja yhteisöllisen toiminnan pariin vanhempien ja isovanhempien esimerkillä. (Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n seuratuon hakemus 2015.)

4.2 Palvelukeskus Soteekki

Palvelukeskus Soteekki on sosiaali- ja terveystalvveluita tuottava palvelukeskus. Soteekissa palveluita tuottavat Satakunnan ammattikorkeakoulun sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, sosionomi- ja fysioterapeuttiopiskelijat opettajien ohjaamina. Soteekin suosituimpia palvelun muotoja ovat mm. ikäihmisille suunnatut kotikäynnit, avustajapalvelut, lapsiparkki- ja perhekerhotoiminta sekä TerveSynttärät lapsille. Soteekki kehittää myös erinäisten yhteisöjen ja yritysten kanssa uudenlaista toimintaa jatkuvasti, ja myös PTU-klubin toteutus toteutettiin käytännössä tyhjistä Soteekin ja PTU:n yhteistyönä. Soteekissa palvelut ”räätälöidään” palvelun tilaajan tarpeen mukaan. (SAMKin www-sivut 2019.)

4.3 “Iloa liikunnasta hyvässä seurassa” – PTU-klubi

4.3.1 PTU-klubi - hankkeen historia

PTU-klubi oli PTU:n järjestämä matalan kynnyksen liikuntapainotteinen kerho, joka kokoontui syksyllä 2015 ja keväällä 2016. PTU-klubiin osallistui 10-12-vuotiaita varhaisnuoria, joista huomattava osa ei ollut aikaisemmin PTU:n toiminnan parissa. Kerhon toiminta toteutettiin yhteistyössä SAMKin palvelukeskus Soteekin kanssa, ja

kerhotoiminnan ohjaamisesta vastasi kaksi fysioterapeuttiopiskelijaa, jotka sitoutuivat PTU- klubin ryhmänohjaajiksi sekä syksylle 2015 että keväälle 2016. Kerhon toimintaan osallistui kaikkiaan yhteensä 15 varhaisnuorta. PTU- klubin toiminnassa klubin osallistujat pääsivät tutustumaan erinäisiin harrastemahdollisuuksiin lähialueillaan. Osallistujille esiteltävät harrastemahdollisuudet eivät olleet pelkästään PTU:n itsensä järjestämiä, vaan PTU- klubin toimintakerroille pyrittiin rekrytoimaan mukaan mahdollisimman monta eri seuraa ja toimijaa Porin alueelta. PTU- klubin ohjelmistoon kuului myös toimintakertoja, joissa itse ohjaajat ohjasivat tiettyjä lajikokeiluja, mikäli lajia harrastavaa seuran edustajaa oli mahdotonta saada paikalle.

PTU sai vuosina 2015 ja 2016 yhteensä 25 000€ opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää seuratoiminnan kehittämistukea, joista suuri osa käytettiin nimenomaisesti opinnäytetyössäni käsittelemäni PTU- klubin toteutukseen. (Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n selvitys valtionavustuksen käyttämisestä opetus- ja kulttuuriministeriölle 2017.)

4.3.2 PTU- klubin tavoitteet

PTU:n seuratuon hakemuksessa PTU- klubiin liittyen, ilmaistiin huoli siitä, että erinäisten tutkimusten mukaan lasten ja nuorten liikkumattomuus, terveyserot, sekä terveystottumukselliset ja elämänhallinnalliset haasteet ovat lisääntyneet hälyttävästi. PTU huomauttikin hakemuksessaan siitä, että liikuntatottumukset nivoutuvat tiettyjen henkilöiden kohdalla suuremman kokonaisuuden syrjäytymiskehitykseen. PTU yritti kin PTU- klubin avulla vaikuttaa konkreettisesti paikallisten nuorten syrjäytymisriskin pienentämiseen. PTU tunnustaa tosiasiana ”oman kylänsä” lasten ja nuorten tilastollisesti suuremman syrjäytymisriskin, ja tiedostaa sen, että mahdollisuus helposti lähestyttävään ja edulliseen liikuntaan ja harrastamiseen paikallisesti ei ole välttämättä itsestäänselvyys. Paikallisen Pihlavan tietynlainen sosiaalinen eriarvoisuus huomioitiin myös PTU:n seuratuon hakemuksessa, ja PTU mainitsikin hakemuksessa Meri-Porin alueen haastavuuden, sillä vuosikymmeniä paikalla pyörinyt rakennemuutos on kohdellut aluetta huolella kaltoin. Tämä on näkynyt juuri sosiaalisen eriarvoisuuden

korostumisen myötä mm. työttömyyden ja tuloerojen kasvamisen kautta. (Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n seuratuon hakemus 2015.)

PTU- klubien tarkoituksena (sekä toteutuneen 10-12 vuotiaille tarkoitettuna, sekä toteutumatta jääneen 13-16-vuotiaille tarkoitettuna) oli siis yksinkertaisesti saada lapsia ja nuoria liikunnan ja seuratoiminnan pariin. PTU tavoitteli PTU- klubin avulla konkreettisia toimia paikallisten lasten ja nuorten liikkumattomuuteen sekä alati kasvavaan syrjäytymisriskiin. Vaikka PTU- klubien tarkoituksena olikin etsiä varhaisnuorille ja nuorille heille itselleen mieleisiä harrastuksia ja aktiviteetteja, niin on myös samalla selvää, että tärkeä osa kerhon tarkoituspohjaa oli myös yksinkertaisesti sekin, että toimintaan osallistuvat lapset ja nuoret lähtevät liikkumaan yhdessä ja rennoin mielin. Erittäin tärkeää klubitoiminnassa oli tietenkin myös se, että osallistujat onnistuisivat solmimaan uusia ystävyyssuhteita liikunnan lomassa.

PTU- klubin oli tarkoitus olla myös yhtenäistä ryhmätoimintaa, jossa kaikki pääsevät kokeilemaan erilaisia harrastemahdollisuuksia lähialueillaan, mutta tämän lisäksi kokea samalla myös kuuluvansa yhteiseen ryhmään, joka kokoontui sekä syksyllä että keväällä. Aivan toiminnan aluksi pidettiin ns. rennompia toimintakertoja, jolloin toimintaa ohjaavat fysioterapeuttipiskelijat pitivät tutustumis- ja ryhmäytymistoimintaa, jolla pyrittiin vahvistamaan PTU- klubin osallistujaryhmän yhtenäisyyttä ja ryhmädynamiikkaa. Kerhon toiminnassa otettiin huomioon osallistujien erinäiset lähtökohdat liikunnan harrastamiseen, ja kaikkia kokeiltavia lajeja oli mahdollista kokeilla, vaikka osallistujia ei omannutkaan minkäänlaista aiempaa kokemusta kyseisistä lajeista.

4.3.3 Varhaisnuorten huoltajien osallistaminen toimintaan

PTU- klubin toteutukseen kuului myös olennaisena osana se, että toimintaan osallistuminen kannustettiin toteuttamaan yhdessä huoltajan kanssa. Tästä konkreettisena esimerkkinä on se, että kausimaksu ilman huoltajan osallistumista toimintaan oli 50 euroa, kun taas huoltajan osallistuessa mukaan toimintaan osallistumismaksu kautta kohden oli vain 20 euroa. PTU yrittikin täten kannustaa toimintaansa mukaan myös uusia aikuisia, sekä samalla levittää tietoa PTU:n toiminnasta myös mahdollisesti muille osallistujien perheenjäsenille. 15:sta toimintaan osallistuneesta varhaisnuoresta

6:lla oli mukanaan PTU- klubin toiminnassa huoltaja (Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n laskutustiedot vuodelta 2016).

4.3.4 PTU- klubin toteutuneet toimintakerrat

- 15.9.2015 tutustumiskerta ja PTU- klubin aloitus
- 22.9.2015 jalkapallo/futsal
- 29.9.2015 yleisurheilu
- 6.10.2015 uinti
- 13.10.2015 salibandy
- 27.10.2015 suunnistuskoulu
- 10.11.2015 sirkuskoulu
- 17.11.2015 juoksukoulu
- 24.11.2015 ju-jutsu
- 1.12.2015 seinäkiipeily
- 8.12.2015 keilailu
- 21.1.2016 futsal
- 28.1.2016 koripallo
- 4.2.2016 ringette
- 11.2.2016 laskettelu
- 18.2.2016 break dance
- 25.2.2016 karate
- 3.3.2016 sulkapallo
- 10.3.2016 uinti
- 17.3.2016 break dance
- 31.3.2016 megazone
- 7.4.2016 painonnosto & crossfit
- 14.4.2016 paini
- 21.4.2016 indiacaa (lentopallon kaltainen sulkapeli)
- 28.4.2016 pesäpallo
- 5.5.2016 frisbeegolf
- 12.5.2016 melonta

(Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n selvitys valtionavustuksen käyttämisestä opetus- ja kulttuuriministeriölle 2017.)

4.4 Toteutumaton 13-16-vuotiaiden PTU- klubi

Kuten jo aikaisemmin mainitsinkin, PTU:n ja Soteekin tarkoituksena oli käynnistää myös vastaavanlainen PTU- klubi vanhemman ikäisten 13-16-vuotiaiden nuorten saataville. Suoritin itse samoihin aikoihin opintoihini kuulunutta Soteekin harjoittelujaksoani ja satuin itse olemaan näkyvästi mukana kyseisen PTU- klubin markkinoinnissa. PTU- klubin markkinointiin kuului mm. mainostus paikallisella nuorisotilalla, somekampanjointia PTU:n somekanavien avustuksella, sekä jalkautuminen Meri-Porin yhtenäiskoulun välitunneille toiminnallisen mainospisteen kera. Toimintapisteemme Meri-Porin yhtenäiskoululla piti sisällään liikunnallisella kisailuaktiviteetilla varustetun mainoskampanjan, jolla saimmekin kohdattua paikallista nuorisoa rennon asiallisella otteella, mutta lopulta oli pakko todeta todeksi se, että paikallisten 13-16-vuotiaiden nuorten rekrytoiminen vastaavan toiminnan pariin on erittäin hankalaa ja tuloksetonta. Keskustelimme Soteekin edustajina PTU:n yhteyshenkilöiden kanssa vanhemmille nuorille suunnatun PTU- klubin toteutuksesta ja päädyimme lopulta siihen, että kyseisen PTU- klubin toteutus lakkautetaan ainakin samalla toimintamallilla toteutettuna.

Vanhempien nuorten aktivoiminnan hankaluutta PTU- klubin toiminnan pariin voi pitää tietynlaisena käytännön esimerkkinä siitä miten tärkeää olisi saada luotua aikaisessa vaiheessa tottumuksia liikuntaan ja yleisesti yhteisölliseen toimintaan, jotta voitaisiin tehokkaasti estää nuorten syrjäytymistä kolmannen sektorin taholla.

5 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSKOHDDE

5.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksellisen opinnäytetyöni tarkoituksena on tuottaa PTU:lle ensisijaisesti tietoa siitä, miten PTU- klubiin osallistuneet ovat kokeneet toiminnan onnistumisen. PTU-klubin nimi hankesuunnitelmassa opetus- ja kulttuuriministeriölle oli ”Iloa liikunnasta hyvässä seurassa” ja keskeistä hankkeessa oli hauskan pitäminen yhdessä ja ryhmässä, ja tätä kautta liikunnallisen elämäntavan jäsentely osaksi omaa elämää. Kyseessä ei ole siis mitenkään vähäinen tieto, kun puhutaan osallistuneiden varhaisnuorten tyytyväisyydestä PTU- klubin toimintaan.

PTU:lle arvokasta tietoa on myös se, miten osallistuneiden harrastus- ja liikuntatottumukset ovat muuttuneet PTU- klubin toiminnan jälkeen, ja ovatko osallistuneet varhaisnuoret mahdollisesti löytäneet elämäänsä uusia voimavaroja, joiden avulla on mahdollista ehkäistä syrjäytymisen riskejä. Harrastus- ja liikuntatottumusten muutoksessa on tietenkin myös olennaista tiedostaa osallistujien aikaisempi harrastustausta, joten iso osa tuotettavaa tietoa on myös tulokset osallistujien aikaisemmista harrastuksista. Keskeistä informaatiota PTU:lle, ja miksei myös muillekin kaikenlaista nuoria osallistujikseen tavoitteleville tahoille, on myös se, mitä kautta osallistuneet varhaisnuoret ovat saaneet tietoa toiminnasta.

On myös tärkeää huomata, että PTU- klubin osallistuminen oli mahdollista toteuttaa myös siten, että osallistujien vanhemmat osallistuivat toimintaan mukaan. On lisäksi olennaista tiedostaa se, miten PTU- klubin osallistujat kokevat vanhempien läsnäolon toiminnassa ja osana ryhmädynamiikkaa mahdollista vastaavaa toimintaa suunniteltaessa.

Seuratoiminnan kehittämistuki on avustus, joka anotaan vain vuodeksi kerrallaan. Seuratoiminnan kehittämistuella voidaan kattaa korkeintaan 75 prosenttia avustettavan toiminnan tai hankkeen hyväksytyistä menoista (Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut 2018), joten on selvää, että mahdollista vastaavan kaltaista toimintaa suunnittelevat seurat, mukaan lukien (ja ensisijaisesti) PTU, kaipaavat tietoa hankkeen

tuloksista. Vaikka opinnäytetyöni tulokset on suunnattu PTU:lle mahdollisen toiminnan kehittämiseen, niin varhaisnuorten kokemukset lähialueiden harrastemahdollisuuksista ovat vapaasti kaikkien käytettävissä mahdollista tulevaa lisäharrastetoimintaa mietittäessä.

Tutkimukseni tavoitteet ovat siis kerratusti:

- tuottaa tietoa siitä, miten osallistuneet varhaisnuoret kokevat PTU-klubin toiminnan onnistumisen
- tuottaa tietoa siitä, ovatko PTU-klubiin osallistuneiden varhaisnuorten harrastus- ja liikuntatottumukset muuttuneet kaksi vuotta klubitoiminnan jälkeen
- tuottaa tietoa siitä, miten PTU-klubiin osallistuneet kokevat huoltajien läsnäolon klubitoiminnassa
- tuottaa kehittämisideoita vastaaville projekteille

5.2 Tutkimuksen kohde

Tutkittavan hankkeen tilaaja PTU on minulle itselleni myös henkilökohtaisesti tuttu seura. Olen saanut lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa harrastaa PTU:ssa uintia, ja olen vielä myöhäisemmälläkin iällä osallistunut muiden perheenjäsenteni kautta PTU:n toimintaan esim. toimimalla kuuluttajana seuran järjestämissä uintikilpailuissa ja talkootöillä. Seuralle tarpeellisen tutkimustiedon tuottaminen on minulle itselleni myös henkilökohtaisella tasolla tärkeää. Olen itse kotoisin Meri-Porin alueelta, ja täten tiedostan suhteellisen tarkasti alueen moninaiset haasteet.

Varsinainen tutkimuksen kohde oli PTU:n järjestämä PTU-klubi. PTU-klubin toiminnan tavoitteiden onnistumista kartoitan PTU-klubiin osallistuneille varhaisnuorille suunnatulla kyselytutkimuksella. Rajaan opinnäytetyöni tutkimukselliseksi aihealueeksi nimenomaan toimintaan osallistuneilta varhaisnuorilta saadun tutkimustiedon, sillä koen, että PTU-klubin tavoitteiden onnistumista mitattaessa tärkein sana on juuri toimintaan osallistuneilla varhaisnuorilla. Ensisijaista on osallistujien oma kokemus, sekä osallistujien omat tiedot PTU-klubin toimintaan liittyen.

5.3 Aineiston hankinta

5.3.1 Aiheen valinta ja tutkimusprosessin eteneminen

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi PTU- klubin hankeselvityksen toteuttamisen, sillä minua kiinnosti ottaa käsittelyyni kolmannen sektorin toimija. Kuten mainitsin aikaisemmin, satuin toimimaan Soteekissa samaan aikaan, kun hanke oli käynnissä, ja vaikka en suoranaisesti päässytäkään osallistumaan varhaisnuorille suunnattuun klubi-toimintaan, niin pidin hankkeen tarkoitusperiä mielenkiintoisina. Loppu keväällä 2017 satuin jälleen kerran hieman vahingossa PTU- klubin vaikutuspiiriin, sillä PTU:n muun toiminnan yhteydessä tuli puheeksi hankkeen toiminta. Keväällä 2017 PTU-klubin toiminnasta tehtiin myös selvitystä opetus- ja kulttuuriministeriölle, jolloin PTU:n puolesta mietittiin sitä, miten hanke mahtoi osallistujien mielestä onnistua, ja olisiko samankaltaiselle toiminnalle perusteita tulevaisuudessa.

Lopulta toteutin huhti-toukokuussa 2018 kyselytutkimuksen, jossa pyrin selvittämään vastauksia PTU:n aikaisemmin miettimiin kysymyksiin. Tiesin hankkeeseen osallistuneiden määrän pieneksi (15), ja tiedostin, että osallistuneiden aktivoiminen kyselyyn vastaamiseen saattaisi koitua vaikeaksi. Näin myös tapahtui, ja jouduin muistuttamaan vastaajia useaan otteeseen kyselystäni saadakseni vastauksia kasaan. Lopulta sain vastauksia 6:lta osallistujalta. Vastausprosentiksi kaikista PTU- klubiin osallistuneista tuli täten 40%.

Nuorille suunnatussa kyselyssä (vastaajat olivat vastaushetkellään 12-14-vuotiaita) on erityisen tärkeää käydä läpi kyselytutkimuksen tarkoituksia ja laatijatahon tietoja (Myllyniemi 2018, 130). Sain PTU:lta osallistuneiden huoltajien yhteystiedot, ja lähestyin osallistuneita varhaisnuoria huoltajien kautta sähköpostitse. Sähköpostitse lähetin kaikille saatekirjeen, jossa kerroin tietoja itsestäni, opinnäytetyöstäni ja kyselyyn vastaamisesta. Pyysin myös vastauksia tiettyyn päivämäärään mennessä, jotta vastaajat hahmottaisivat, millä aikavälillä toivoisin vastauksia. Toteuttamassani kyselylomakkeessa puhuttelin vastaajina osallistuneita varhaisnuoria, mutta ohjeistin osallistuneiden huoltajia ohjeistamaan varhaisnuoria kyselyyn vastaamisessa. Pyrin kyselylomakkeeni kysymysten asettelulla erityisesti viestittämään osallistujien huoltajille, että

puhuttelen kyselylomakkeella nimenomaan erityisesti PTU- klubiin osallistuneita varhaisnuoria enkä heidän huoltajiaan.

Tärkeä asia kyselytutkimuksessa on aikaväli hankkeen ja tutkimuksen välillä. PTU-klubin päättymisestä kyselytutkimuksen toteuttamiseen oli kulunut noin 2 vuotta. Pitkä aikaväli toi toki hankaluuksia klubitoimintaan osallistuneiden aktivoimiseen vastausten saamiseksi, mutta samalla siitä oli hyötyä, sillä voidaan ajatella, että pitkä aikaväli klubitoiminnan ja tutkimuksen välillä toi konkreettisesti esiin osallistuneiden harrastus- ja liikuntatottumusten mahdolliset muutokset.

Kyselylomake toteutettiin SAMKin e-lomake -palvelulla siten, että kyselyyn oli mahdollista vastata sähköpostitse lähetetyn linkin kautta. Kyselyn alussa kysyttiin myös osallistujan etunimi, sillä kukaan PTU- klubiin osallistuneista ei omannut samaa etunimeä toisen osallistujan kanssa, ja täten pystyin rajaamaan muistutusviestit kyselystä sähköpostitse vain niille, jotka eivät olleet vielä vastanneet kyselyyn. Nuorille suunnatuissa kyselyissä on kuitenkin oleellista saada nuori ymmärtämään, että tutkimusta tullaan käsittelemään anonyymisti (Myllyniemi 2018, 130). Tämän vuoksi korostinkin saatekirjeessä erikseen sitä, että tieto vastaajan etunimestä kerätään ainoastaan aineiston hankinnan helpottamiseksi.

5.3.2 Käytetyt menetelmät

Toteutin opinnäytetyöni tutkimuksellisen osion kyselytutkimuksella. Kyselyt toteutetaan aina standardoidusti aineistoa keräten. Standardoinnilla viitataan siihen, että tutkittavat asiat kysytään kaikilta tutkimukseen osallistujilta samalla muuttumattomalla tavalla. Kyselyyn vastanneet muodostavat kyselyssä otoksen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193.) Kyselytutkimuksessa tärkeää on nimenomaisesti kysymykset itsessään. Parhaastakaan tilastollisesta osaamisesta ei ole hyötyä tutkimuksessa, mikäli alkujaankin on kysytty vääriä asioita. (Myllyniemi 2018, 126.)

Kyselytutkimukseni ei ole selkeästi joko kvantitatiivinen tai kvalitatiivinen, vaan sen sijaan piti sisällään osia kummastakin. Monella kyselylomakkeen kysymyksellä pyritään selvittämään selkeästi PTU- klubin osallistujien omia kokemuksia heidän omista

näkökulmistaan, mikä on tyypillistä kvalitatiiviselle tutkimukselle. Erityisesti juuri avokysymykset ovatkin tyypillisiä kvalitatiivisen tutkimuksen osia. Osalla kysymyksistä pyritään kuitenkin mittaamaan selkeätä määrällistä arvoa, kuten esimerkiksi harrastushistorian pituutta, mikä on puolestaan tyypillistä kvantitatiiviselle tutkimukselle. (Hirsjärvi ym. 2009, 139-140 & 160.) Sekä kvalitatiivisessa että kvantitatiivisessäkin tutkimuksessa tutkija voi olla etäällä tai lähellä tutkittavista (Hirsjärvi ym. 2009, 194 & 200).

Suorittamani verkkokyselyn kaltaisella kyselytutkimuksella on vahvuutenaan mm. se, että se on tehokas ja nopea tapa kerätä tietoa, eikä tutkija itse pääse vaikuttamaan tutkimuksen osallistujien vastauksiin läsnäolollaan. Kyselytutkimuksella on myös omat haittansa, kuten esimerkiksi se, että joissain tapauksissa kyselytutkimuksen kato (vastaamattomuus) nousee isoksi, sekä se, ettei ole mahdollista arvioida sitä, kuinka tosisaan vastaajat ovat olleet vastatessaan kyselyyn. On myös ymmärrettävä se, että vaikka kyselytutkimuksissa pyritään informoimaan vastaajia mahdollisimman hyvin esimerkiksi saatekirjeellä, niin aina jää kuitenkin mahdollisuus sille, etteivät tutkimuksen osallistujat ole ymmärtäneet kysymyksiä niin kuin ne on tarkoitettu. (Hirsjärvi ym. 2009, 195-196.)

Opinnäytetyön empiirinen osuus toteutettiin siis standardoidulla kyselytutkimuksella, jossa kysymykset olivat joko-tai -valintakysymyksiä (kyllä-ei -valinta) (kysymykset 1,3 ja 6), Likertin asteikolla arvioituja kysymyksiä (kysymykset 5,7 ja 8) tai avokysymyksiä (kysymykset 2, 4, 9, 10 ja 11). Likertin asteikolla arvioituilla kysymyksillä tarkoitetaan kysymyksiä, joissa on tavallisimmin 5- tai 7- vastausvaihtoehtoa, joilla pyritään mittaamaan vastaajan mielipidettä siitä, onko hän kuinka voimallisesti samaa tai eri mieltä esitetystä väitteestä (Hirsjärvi ym. 2009, 200). Likertin asteikon kysymyksissä on otettava kuitenkin huomioon se, että kysytyt kysymykset ovat symmetrisiä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että jos kysytään, onko jokin asia mennyt huonompaan suuntaan paljon, vähän tai pysynyt ennallaan, niin on myös kysyttävä, onko sama asia mahdollisesti mennyt parempaan suuntaan paljon tai vähän. (Myllyniemi 2018, 127.)

Vastaajien harrastushistorian pituudesta laskettiin keskiarvo, mutta otoskoon pienuuden vuoksi mediaania tai hajontaa ei laskettu, vaan vastaukset esitellään numeerisina

osuuksina vastanneista. Likertin asteikon kysymykset on esitetty myös niitä kuvaavilla taulukoilla.

6 TUTKIMUSTULOKSET

15 lähetettyyn sähköpostikyselyyn vastasi kuusi PTU:n klubitöimintaan osallistunutta varhaisnuorta vanhempiensa opastuksella.

6.1 Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

Kysymyksissä 1 ja 2 kysyttiin:

- ”Onko sinulla ollut harrastuksia ennen osallistumista PTU:n liikuntakouluun (Kyllä, Ei)?”
- ”Mikäli olet harrastanut ennen PTU:n liikuntakoulua jotain, niin mitä ja kuinka kauan?”

Kyselyyn vastanneista varhaisnuorista 5/6:sta oli ennen klubiin osallistumista harrastanut muuta liikuntaa. Joukkuelajeja vastaajista oli aikaisemmin harrastanut 3/6:sta (kaksi jalkapalloa, yksi joukkuevoimistelua). Yksilölajeja oli harrastanut 2/6:sta (yleisurheilu ja kendo). Vastaajat olivat harrastaneet näitä lajeja ennen klubiin osallistumistaan keskimäärin 4,8 vuotta.

Kysymys 10:

- ”Mistä sait tiedon PTU:n liikuntakoulusta?”

Puolet vastanneista oli saanut tiedon PTU-klubista koulun kautta. Yksi oli saanut tiedon PTU:n jalkapallojaoston toiminnan kautta, yksi kaverinsa kautta ja yksi mainoksesta.

Kysymys 6:

- ”Osallistuiko kotoasi huoltaja mukana liikuntakouluun (Kyllä, Ei)?”

Kahden vastanneen mukana PTU-klubin toiminnassa oli myös heidän huoltajansa.

Taulukko 1. on koottu vastanneiden taustakysymysten vastaukset

TAUSTAKYSYMYS	N:0	TARKENNE
Aikaisempi harrastustausta:	5	
• joukkuelajeja	3	
• yksilölajeja	2	
• Keskimääräinen harrastamisen aika	4,8 vuotta	
Tieto PTU -klubista:	6	
• koulusta	3	
• muualta	3	kaverilta, PTU:n muusta toiminnasta, mainoksesta
Huoltaja mukana PTU -klubissa	2	

6.2 Vastanneiden kokemukset PTU- klubista

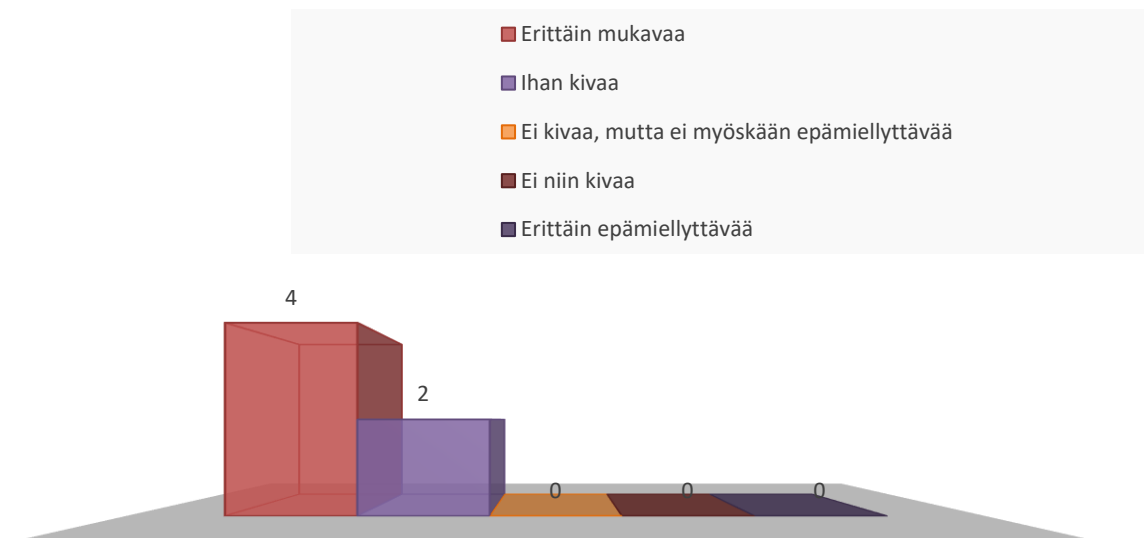
Kysymykset 5, 8 ja 9:

- ”Uusien lajien kokeileminen oli mielestäsi... (Erittäin mukavaa, Ihan kivaa, Ei kivaa, mutta ei myöskään epämiellyttävää, Ei niin kivaa, Erittäin epämiellyttävää)”
- ”Ryhmään mukaantulo oli mielestäsi... (Erittäin helppoa, Helppoa, Ei helppoa, mutta ei myöskään hankalaa, Hankalaa, Erittäin hankalaa)”
- ”Oliko jokin kokeilluista urheilulajeista erityisen mukavaa tai epämiellyttävää? Jos oli, niin mikä?”

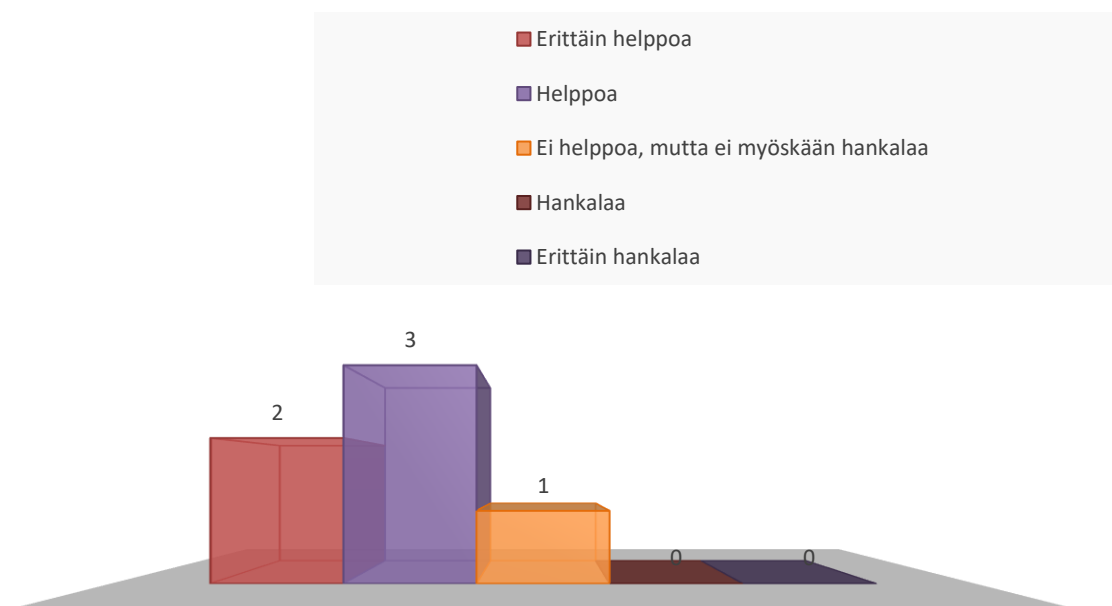
5/6 vastaajista koki, että ryhmään mukaantulo oli erittäin helppoa (2/6) tai helppoa (3/6). Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että ryhmiin mukaan tuleminen ei ollut helppoa, eikä hankalaa. Vastaajista 4/6:sta koki, että uusien lajien kokeilu oli erittäin kivaa ja 2/6:sta koki uusien lajien kokeilun ihan mukavana. Avokysymykseen, oliko jokin kokeilluista urheilulajeista erityisen mukavaa tai epämiellyttävää, tuli neljä vastausta:

- ”Melonta ja keilaus oli mukavaa ”
- ”Kaikki ok”
- ”Seinäkiipeily oli erityisen mukavaa ”
- ”Crossfit ja sirkus oli erittäin mukavaa. Pidin kaikista lajikokeiluista.”

Taulukko 2. on esitetty osallistujien vastaukset kysymykseen 5. ”Uusien lajien kokeileminen oli mielestäni...”

Taulukko 3. on esitetty osallistujien vastaukset kysymykseen 8. ”Ryhmään mukaan-tulo oli mielestäsi...”

Kysymys 7:

- ”Koitko huoltajien osallistumisen liikuntakouluun mukavana (Kyllä, En osaa sanoa, En)?”

Kaikki tutkimukseen osallistuneista vastasivat kysymykseen. Neljä vastanneista koki huoltajien läsnäolon mukavana. Yksi vastanneista ei kokenut huoltajien mukanaoloa

mukavaksi ja yksi ei osannut sanoa. Niiden vastaajien mielestä, joiden huoltaja oli ollut mukana (2/6:sta), molemmat kokivat huoltajien läsnäolon mukavana.

Kysymys 11:

- ”Lopuksi voit vielä halutessasi antaa vapaasti palautetta PTU:n liikuntakoulusta.”

Avovastaukseen, eli ns. ”vapaaseen sanaan PTU- klubista” oli jätetty viisi vapaamuotoista kommenttia. Niistä kaikki koskivat PTU- klubin toimintaa yleisesti ja kaikki vastaajat olivat pitäneet klubia hyvänä asiana. Avovastaukset olivat seuraavat:

- ”*Hieno kokemus.*”
- ”*PTU:n liikuntakoulu oli erittäin hieno juttu*”
- ”*Positiivinen kokemus*”
- ”*Oli erittäin mukavaa. Suosittelen kaikille, jotka eivät ole varmoja mitä harrastaisi. Oli hienoa tutustua eri lajeihin*”
- ”*Liikuntakoulu oli liian lyhyen aikaa*”

Lisäksi oli jätetty maininta myös siitä, että oli hyvä, kun ilmoitus oli annettu koulusta, muutoin PTU- klubi olisi jäänyt huomaamatta, sekä maininta siitä, että myös äiti tykkäsi olla mukana PTU- klubin toiminnassa.

6.3 Vastanneiden harrastetoiminta PTU- klubin jälkeen

Kysymykset 3 ja 4:

- ”Oletko aloittanut uuden harrastuksen PTU:n liikuntakoulun jälkeen tai sen aikana (Kyllä, Ei)?”
- ”Mikäli olet aloittanut uuden harrastuksen PTU:n liikuntakoulun jälkeen tai sen aikana, niin minkä?”

Kysymyksellä 4 kartoitettiin vastanneiden PTU- klubiin osallistuneiden harrastustoiminnan mahdollista muutosta klubitoiminnan jälkeen. Vastanneista puolet (3/6) oli aloittanut uuden harrastuksen kahden vuoden sisällä klubitoiminnan päättymisen jälkeen. Uusina harrastuksina vastanneet mainitsivat:

- ”*Nyrkkeily*”
- ”*Rally-toko ja agility*”

- ”Porin teatterinuoret”

Huomattava yksityiskohta PTU- klubin jälkeistä harrastustoimintaa tutkittaessa oli myös se, että se puolikas vastanneista, jotka eivät olleet aloittaneet uutta harrastusta PTU- klubin jälkeen olivat ne, jotka olivat myös harrastaneet pisimpään omaa lajiaan ennen PTU- klubin alkua. Niiden vastaajien, jotka eivät olleet aloittaneet uutta harrastusta PTU- klubin jälkeen, harrastushistoria oli PTU- klubin alkaessa 8, 6 ja 4 vuotta, kun taas niiden, jotka olivat aloittaneet uuden harrastuksen, harrastushistoria oli 4, 2 ja 0 vuotta PTU- klubin alkaessa.

7 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyössä kartoitettiin PTU- klubiin osallistuneiden varhaisnuorten kokemuksia. Klubitoimintaan osallistui 15 varhaisnuorta. Tämän opinnäytetyön kyselytutkimus toteutettiin n. 2 vuotta klubitoiminnan päättymisen jälkeen ja vastausprosentti oli 40. Kyselyn vastausprosenttia voi pitää hyvänä, sillä nuorille suunnattujen kyselytutkimusten vastausprosentti on nykyään keskimäärin alle 30 ja vähenee tilastollisesti jatkuvasti (Myllyniemi 2018, 139). Lisäksi 40 on siitakin näkökulmasta mielestäni erittäin hyvä vastausprosentti, että kysely toteutettiin vasta 2 vuotta PTU- klubin toiminnan jälkeen. On erittäin todennäköistä, että kyselyyn vastanneet ovat kokeneet PTU- klubin toimintatavat hyvinä ja tätä tukee myös kyselystä saadut avovastaukset.

Viiveellä toteutettu kysely antoi mahdollisuuden kysyä klubitoiminnan kokemusten lisäksi myös klubitoiminnan päättymisen jälkeistä harrastetoimintaa. Mielenkiintoista, että vastanneista puolet oli aloittanut klubitoiminnan jälkeen uuden harrastuksen, joka ei lajina ollut mukana PTU- klubissa kokeilluissa lajeissa. Tämän kyselytutkimuksen perusteella klubitoiminta ei tuonut uusia harrastajia suoraan kokeiltujen lajien pariin, mutta mielenkiinto eri harrastustoimintaa kohtaan säilyi vähintään vastaavalla tasolla vastaajien keskuudessa. Uuden harrastuksen aloittaneet osallistujat olivat myös juuri niitä osallistujia, jotka eivät omanneet ennen osallistumistaan PTU- klubiin pitkää

harrastushistoriaa jonkin tietyn lajin parissa, joten voidaan sanoa, että PTU- klubin toimilla on päädytty haluttuihin tuloksiin harrastustottumusten muutosta ajatellen.

PTU- klubia koskevaan kyselyyn vastanneista varhaisnuorista 5/6 oli jo aikaisemmin harrastanut liikuntaa. On oleellista miettiä, onko toiminnalla siis sinällään suoranaisesti tavoitettu erityisemmin syrjäytymisen riskejä omaavia varhaisnuoria. Toisaalta voidaan mielestäni ajatella asiaa myös siltä kannalta, että koska selkeää rajapintaa ei löydy sille, milloin ihminen on eksaktisti syrjäytynyt, niin on meille kaikille hyödyksi kartuttaa lisää mahdollisia voimavaroja syrjäytymisen ehkäisemiseen, olivatpa henkilökohtaiset elämäntilanteemme sitten miten hyvällä mallilla tahansa.

Lisäksi on huomattava, että seuratoiminnan pariin ainakin jollain tavalla ajautuvien määrän arvioidaan olevan erittäin suuri, sillä esimerkiksi vuonna 2005 toteutetun tutkimuksen mukaan 13-18-vuotiaista turkulaisnuorista 78,8% oli ollut elämänsä aikana ainakin jollain tapaa osallisena jonkin seuran toiminnassa (Koski & Tähtinen 2005, 6). Tässä em. asian valossa on helpohkoa todeta se, että on melko vaikea haalia uuden seuratoiminnan (saati sitten kyseessä olevan kaltaisen kyselytutkimuksen) mukaan juuri tuota puuttuvaa oletettua viidesosaa.

On kuitenkin toki myös mahdollista, että kyselyyn on vastannut alkujaankin vain kaikkein aktiivisemmin osallistuvien vanhempien lapset (tieto kyselystä kulki lapsille huoltajien kautta), jolloin kyseessä voi olla myös tutkimusasetelmaan liittyvä vääristymä eli bias. Kyselyihin vastaavat ovat yleisestikin keskimääräisesti aktiivisempia, kuin ne, jotka eivät vastaa kyselyihin, joten sinänsä asia ei ole mitenkään epätyypillinen juuri tämän kyselytutkimuksen kohdalla (Myllyniemi 2018, 139). Toisaalta kuitenkin vastanneiden huoltajista vain kaksi (kaikista 15 PTU- klubiin osallistuneesta varhaisnuoresta 6:lla oli mukanaan toiminnassa huoltaja) oli osallistunut itse PTU-klubin toimintaan, mikä viittaisi siihen, etteivät ainakaan kaikki vastanneista kuuluisi aivan kaikkein suurimmin aktiivisempien seuratoimijaperheiden pariin. Sanon tämän äskeisen ottamatta keneltäkään mitään pois, saati ketään halveksimatta, sillä kaikkien meidän aikataulumme tilanne on erilainen, eikä ole yksinkertaisesti mahdollista osallistua kaikkeen tarjolla olevaan toimintaan.

Tärkeää tietoa PTU:lle, sekä tietysti myös muille vastaavan kaltaista toimintaa suunnitteleville organisaatioille on se, miten tieto PTU- klubin toiminnasta oli ajautunut klubitoimintaan osallistuneille. Kuten jo aiemmin tuloksissa mainitsinkin, puolet kyselyyn vastanneista oli saanut tiedon koulun kautta. PTU oli saanut koulun kautta jaettua ikäryhmään kuuluville varhaisnuorille infolappuja, joiden kautta oli mahdollista ilmoittautua mukaan toimintaan. Näyttäisikin lyhyellä katsauksella siltä, että puhuttaessa 10-12-vuotiaista varhaisnuorista tämän kaltainen mainostus olisi erittäin toimivaa. Muut osallistujat olivat saaneet tiedon PTU- klubista muualta (ystävältä, muusta PTU:n toiminnasta & mainoksesta).

Uusien lajien kokeileminen koettiin vastaajien keskuudessa joko erittäin mukavana tai ihan kivana, eikä kukaan kokenut uusien lajien kokeilemistä millään muotoa ikävänä. Tulos on tärkeä, sillä selkeästi PTU on onnistunut tavoitteistaan siinä, että varhaisnuorilla on kivaa liikunnan parissa. Toki kukaan kyselyyn vastanneista PTU- klubin osallistujista ei ollut aloittanut uutena harrastuksenaan juuri jotain tiettyä PTU- klubissa kokeiltua lajia, mutta positiiviset kokemukset uusien lajien ja ylipäätään uusien asioiden kokeilemisestä saattavat kannustaa tulevaisuudessakin kokeilemaan uutta, sekä etsimään sitä paljon puhuttua ”omaa juttua”. Kuten tuloksissa mainittiinkin, avokysymykseen, jossa kysyttiin, oliko jonkin lajin kokeileminen erityisen mukavaa tai epämiellyttävää, vastasi 4 vastaajaa, joista kaikki pitivät nimeämiään lajeja erityisen mukavina. 4 vastausta mahdollisesta 6:sta on mielestäni iso luku, ajatellen, että kyseessä oli avokysymys, mikä osaltaan korostaa osallistujien tyytyväisyyttä PTU- klubin lajikokeiluihin.

Kysymyksellä ryhmään mukaantulon helppoudesta pyrin keräämään tietoa PTU:lle siitä, miten hyvin PTU- klubin osallistujat on onnistuttu saamaan ryhmäytymään, ja ovatko osallistujat kokeneet hankkeen tarkoitusten mukaisesti ”iloa liikunnasta hyvässä seurassa”. Lisäksi on tärkeää huomioda, että ryhmään tulemisen helppoutta on hyvä mitata myös siksi, että PTU- klubin ryhmädynaaminen tilanne oli hieman erilainen, kuin monissa muissa seuratoiminnan pienryhmissä, sillä mukana oli myös joidenkin osallistuvien lasten huoltajia. Kyselyyn vastanneet PTU- klubin osallistujat selkeästi kokivat ryhmään tulemisen helpoksi, eikä kukaan vastaajista ilmaissut tyytymättömyyttä ryhmään mukaantuloon.

Avovastaukseen, eli vapaaseen palautteeseen PTU- klubista oli 6:sta vastaajasta vastannut 5. Kaikissa vastauksissa oli positiivinen suhtautuminen PTU- klubin toimintaan. Tosin yhdessä vastauksista PTU- klubin toiminnan sanottiin kestäneen liian lyhyen aikaa, mutta tuskin kukaan haluaa jatkaa pidempään minkäänlaista toimintaa, mikä ei miellytä itseä, joten tämäkin on mielestäni tulkittavissa positiiviseksi palautteeksi PTU- klubista. Runsas vastauksien määrä avovastaukseen kertoo omalta osaltaan PTU- klubiin osallistuneiden varhaisnuorten tyytyväisyydestä PTU- klubiin. PTU- klubin toimintaa voi vastausten perusteella pitää selkeästi onnistuneena ja menestyksekkäänä hankekokonaisuutena.

8 KEHITTÄMISIDEAT

Vaikka PTU- klubin toiminta oli tutkimukseni mukaan kaiken kaikkiaan onnistunutta, on hyvä miettiä, mitä jatkossa vastaavaa toimintaa toteutettaessa on mielestäni syytä huomioida. Kyselytutkimuksen vastausten perusteella PTU- klubin toimintaan oli ajautunut suurimmalta osin jo aiemmin harrastaneita varhaisnuoria, joten on syytä miettiä lisätoimia sille, miten jatkossa olisi mahdollista saada aktivoitua mukaan myös lyhyemmän harrastuspohjan omaavia. Asia on toki erittäin haastava, sillä kuten olen jo todennut, todella suurella osalla 10-12-vuotiaista varhaisnuorista on jo ainakin jonkinlainen kosketus seuratoimintaan. Lisäksi kokonaan seuratoiminnan ulkopuolella olevia on todennäköisesti todella haastavaa aktivoida kokeilemaan seuratoimintaa. Kuitenkin mielestäni mainonnan keskiössä on oltava koulu, sillä se on yksi harvoista varmoista tavoista ainakin teoriassa päästä lähelle juuri varhaisnuoria, joiden syrjäytymisen riskit ovat suuremmat. Koulun kautta toimiva mainostaminen toimii kyselytutkimuksen mukaan muutenkin erittäin hyvin, sillä puolet vastaajista oli saanut tiedon PTU- klubista juuri koulun kautta.

Mainonnassa on ehkäpä huomioitava isommin myös huoltajia. On huomattava seikka, että yksikään kyselyyn vastanneista ei kertonut saaneensa tietoa PTU- klubista huoltajien kautta, vaan kaikki osallistujat olivat saaneet tiedon ns. omien yhteisöjensä kautta (koulu, ystävät, seuratoiminta).

LÄHTEET

Blomqvist, M., Mononen, K., Konttinen, N., Koski, P. & Kokko, S. 2015. Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & R. Hämylä (toim.) Lasten ja uorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2014. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, 73-82.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

Häkli, J., Kallio, K. & Korkiamäki, R. 2015. Myönteinen tunnistaminen. Tampere: Juvenes.

Jalovaara, E. 2012. Suomesta ihmisläheinen, lapsia ja nuoria kannustava yhteiskunta. Mediapinta.

Koski, P. & Tähtinen, J. 2005. Liikunnan merkitykset nuoruudessa. Teoksessa Nuorisotutkimus 23 (1), 3-21.

Koski, P. 2007. Liikunnan ja urheilun seuratoiminta nuorisotyönä. Teoksessa T. Hoikkala & A. Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Hakapaino Oy, 299-319.

Kuokkanen, T., Melin, H., Naumanen, P., Painilainen, T. 2011. ”Elämän suuntaviivat vähän hukassa” – Tutkimus nuorten huono-osaisuudesta. Turun yliopisto, sosiaaliteiden laitos, Sosiologia. Turku: Uniprint.

Liikuntalaki 10.4.2015/390 muutoksineen.

Me-säätiö. 2018. Suomessa on 65 941 syrjäytynyttä nuorta. Viitattu 29.1.2019. <https://www.mesaatio.fi/ajankohtaista/uutiset/suomessa-on-65-941-syrjaytynytta-nuorta/>

Mononen, K., Blomqvist, M., Koski, P. & Kokko, S. 2016. Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & A. Mehtälä (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2016. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, 27-35.

Myllyniemi, S. 2008. Tilastohaavi auki! Surveyt nuorisotutkimuksessa. Teoksessa T. Kiilakoski & P. Honkatukia (toim.) Miten tutkia nuoria ja nuorisotyötä. Tampere: Vastapaino, 123-146.

Myllyniemi, S & Gissler, M. 2012. Lapsuuden ja nuoruuden tilastointi. Teoksessa E. Pekkarinen, K. Vehkalahti & S. Myllyniemi (toim.) Lapset ja nuoret instituutioiden kehyksissä – Nuorten elinolot -vuosikirja 2012. Helsinki: Unigrafia Oy, 25-99.

Nuorisolaki 21.12.2016/1285 muutoksineen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön www-sivut. 2018. Viitattu 30.10. 2018. <https://mi-nedu.fi>

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n seuratuksen hakemus 2015.

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n laskutustiedot vuodelta 2016.

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n www-sivut. 2019. Viitattu 21.1.2019. <https://ptu-sport.fi/>

Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n selvitys valtionavustuksen käyttämisestä opetus- ja kulttuuriministeriölle 2017, Dnro OKM/2924/625/2014.

SAMKin www-sivut. 2019. Hyvinvointipalvelut – Soteekki. Viitattu 29.1.2019. <https://www.samk.fi/tyoelama-ja-tutkimus/loyda-tekija/hyvinvointipalvelut-soteekki/>

Suomen tasavallan presidentti. 2012. Kaksi puhetta nuorten syrjäytymisestä ja työttömyydestä. Suomen tasavallan presidentin www-sivut. 2012. Viitattu 8.2.2019. <https://www.presidentti.fi/uutinen/kaksi-puhetta-nuorten-syrjaytymisesta-ja-tyottomyydesta/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2018. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 29.1.2019. https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen

LIITE 1

Hei! Olen sosionomiopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä yhteistyössä Pihlavan Työväen Urheilijat Ry:n (PTU) kanssa liittyen vuosina 2015 ja 2016 toteutettuun "Iloa liikunnasta hyvässä seurassa" -hankkeeseen. Myös "PTU-klubina" tunnetussa liikuntakerhossa kokeiltiin yhdessä porukalla uusia harrastusmahdollisuuksia Porin eri alueilla.

Opinnäytetyötäni varten olen saanut PTU:n asiakasrekisteristä tiedon, jonka mukaan olette "PTU-klubiin" osallistuneen lapsen tai nuoren huoltaja. Arvostaisin suuresti, mikäli teillä olisi hetki aikaa vastata lapsenne kanssa hankkeeseen liittyvään lyhyeen kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen on helppoa eikä vaadi minkäänlaista kirjautumista kyselyn www-sivulle. Kyselyssä on muutama monivalintakysymys, sekä muutama lyhyt kirjoituskenttä vastauksille. Kysymykset on suunnattu suoraan "PTU-klubiin" osallistuneille lapsille ja nuorille, mutta tarkoituksena olisi, että kysymykset täytettäisiin huoltajan avustuksella.

Lapsenne tiedot eivät päädy minkäänlaiseen julkiseen käyttöön, ja kyselyn alussa kysyttävä etunimi on kyselyssä vain oman kirjanpitiäni helpottamiseksi.

Linkki kyselyyn:

<https://elomake.samk.fi/lomakkeet/7096/lomake.html>

Huom. muistathan painaa kyselyn täytettyäsi "Tallenna" -nappia. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, mutta minulle itselleni äärimmäisen tärkeää. Arvostan suuresti mikäli ehditte vastaamaan kyselyyn. Pyydän vastauksia mielellään 7.5 mennessä.

Terveisin,

Juho Koivuluoma

juho.koivuluoma@student.samk.fi

040XXXXXXX

Lomakkeen oletusotsikko

Kysely PTU:n järjestämästä "Iloa liikunnasta hyvässä seurassa" -hankkeesta.

Etunimesi? *

1. Onko sinulla ollut harrastuksia ennen osallistumista PTU:n liikuntakouluun?

- Kyllä
 Ei

2. Mikäli olet harrastanut ennen PTU:n liikuntakoulua jotain, niin mitä ja kuinka kauan?

3. Oletko aloittanut uuden harrastuksen PTU:n liikuntakoulun jälkeen tai sen aikana?

- Kyllä
 Ei

4. Mikäli olet aloittanut uuden harrastuksen PTU:n liikuntakoulun jälkeen tai sen aikana, niin minkä?

5. Uusien lajien kokeileminen oli mielestäsi...

- Erittäin mukavaa
 Ihan kivaa
 Ei kivaa, mutta ei myöskään epämiellyttävää
 Ei niin kivaa
 Erittäin epämiellyttävää

6. Osallistuiko kotoasi huoltaja mukana liikuntakouluun?

- Kyllä
 Ei

7. Koitko huoltajien osallistumisen liikuntakouluun mukavana?

- Kyllä
 En osaa sanoa
 En

8. Ryhmään mukaantulo oli mielestäni...

- Erittäin helppoa
 Helppoa
 Ei helppoa, mutta ei myöskään hankalaa
 Hankalaa
 Erittäin hankalaa

9. Oliko jokin kokeilluista urheilulajeista erityisen mukavaa tai epämiellyttävää? Jos oli, niin mikä?

10. Mistä sait tiedon PTU:n liikuntakoulusta?

11. Lopuksi voit vielä halutessasi antaa vapaasti palautetta PTU:n liikuntakoulusta.

Tietojen lähetys

Tallenna